

پایان نامه‌های اولین دستیاران تخصصی (Ph.D) رشته مدیریت و اقتصاد دارو

دکتر فراز مجاب

دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

پایان نامه Ph.D رشته مدیریت و اقتصاد دارو

نویسنده: دکتر غلامحسین مهرعلیان

استاد راهنما: دکتر پیمان اخوان

استاد مشاور: دکتر غلامحسین فرزندی

عنوان: ارزیابی ارتباط سرمایه فکری با عملکرد شرکت‌های داروسازی ایران

■ خلاصه

هدف این مطالعه توسعه یک مدل جهت ارزیابی و مدیریت دارایی‌های نامشهود و ارتباط آن‌ها با عملکرد شرکت‌های داروسازی می‌باشد. با نگاه دقیق‌تر، سرمایه فکری و فرآیند خلق دانش به‌عنوان دارایی‌های نامشهود در این مطالعه استفاده شده‌اند. این مطالعه همچنین به توسعه ارتباط بین دارایی‌های نامشهود و عملکرد شرکت‌های داروسازی براساس کارت امتیازی متوازن کمک

در عصر اقتصاد محور، سرمایه فکری و دارایی‌های دانشی به مهم‌ترین منابع جهت کسب مزیت رقابتی تبدیل شده‌اند. با توجه به تغییرات قابل ملاحظه عوامل کسب و کار در این عصر آگاهی شرکت‌ها از اهمیت این‌گونه دارایی‌ها جهت خلق ارزش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. براساس نگاه دانش محور به کسب و کارها

شایانی می‌نماید. در این مطالعه از دو روش پولی و غیرپولی (ادراکی) جهت ارزیابی سرمایه فکری استفاده شده است. در روش پولی داده‌های مورد نیاز از منابع ذخیره‌های به‌دست آمده، به‌طوری که اطلاعات مالی ۲۱ شرکت داروسازی طی سال‌های ۸۳-۱۳۹۰ از سازمان بورس و اوراق بهادار استخراج شده است. در این روش براساس اهداف تحقیق سه متغیر مستقل به‌منظور سنجش سرمایه فکری (کارآیی سرمایه انسانی، کارآیی سرمایه ساختاری و کارآیی سرمایه فیزیکی) و سه متغیر وابسته (نرخ بازگشت سرمایه، میزان بهره‌وری و ارزش بازار) جهت بررسی عملکرد مالی استفاده شده است. براساس روش غیرپولی دو نوع پرسش‌نامه طراحی شده است. در پرسش‌نامه اول به منظور اولویت‌بندی شاخص‌های سرمایه فکری ۱۰۸ خبره و کارشناس از دانشگاه و صنعت به مطالعه دعوت شدند. در ادامه براساس نتایج پرسش‌نامه اول، پرسش‌نامه دوم طراحی گردید، به‌طوری که وضعیت موجود شرکت‌های داروسازی مورد مطالعه نسبت به عوامل سرمایه فکری (انسانی، ساختاری و ارتباطی)، عملکرد شرکت‌ها و فرایند خلق دانش از طریق این پرسش‌نامه بررسی گردید. بدین ترتیب ۴۷۰ پرسش‌نامه معتبر و کامل بعد از توزیع میان مدیران شرکت‌های داروسازی جمع‌آوری شد. همان‌طور که اشاره گردید در این قسمت از کارت امتیازی متوازن جهت بررسی عملکرد استفاده شده است. در روش اول، تحلیل داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS صورت پذیرفت و به‌منظور اولویت‌بندی شاخص‌های سرمایه فکری نیز از

الگوریتم تاپسیس فازی استفاده شد. در آخرین بخش این مطالعه از روش مدل معادلات ساختاری جهت بررسی فرضیه‌ها و مدل مفهومی ارائه شده استفاده گردید.

نتایج این مطالعه بخش جدیدی را با در نظر گرفتن تاثیر دارایی‌های نامشهود بر عملکرد سازمانی به متون قبلی اضافه نمود. در ارتباط با روش پولی، نتایج نشان داد کارآیی سرمایه فیزیکی به‌طور مثبت و معناداری با میزان بازگشت سرمایه ارتباط دارد. علاوه بر این، نتایج هیچ‌گونه شواهدی را مبنی بر تاثیر کارآیی سرمایه انسانی و کارآیی سرمایه ساختاری بر عملکرد مالی شرکت‌ها نشان نداد. آنچه که به‌عنوان جمع‌بندی از این بخش می‌توان اشاره نمود این است که سرمایه‌گذاری در بخش ساختاری سازمان لزوماً به رشد عملکرد مالی منجر نمی‌شود. نتایج تجربی مطالعه با استفاده از روش معادلات ساختاری توانست هر سه مدل فرض شده مطالعه را در روش دوم تایید نماید. در ارتباط با سرمایه فکری شواهد محکمی مبنی بر تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی و غیرمالی شرکت‌ها به‌طور هم‌زمان وجود دارد و همچنین فرایند خلق دانش به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابعاد مدیریت دانش تاثیر معناداری بر عملکرد شرکت‌های داروسازی دارد. به‌طور خلاصه می‌توان گفت علی‌رغم نقش کلیدی دارایی‌های نامشهود بر پایداری شرکت‌ها، آن‌ها به خوبی مورد توجه مدیران ما قرار نگرفته‌اند. از این پایان‌نامه تاکنون ۴ مقاله در مجلات پژوهشی بین‌المللی انگلیسی زبان به چاپ رسیده است.

پایان‌نامه Ph.D رشته مدیریت و اقتصاد دارو

نویسنده: دکتر علی ایمانی
اساتید راهنما: دکتر حمیدرضا راسخ، دکتر سعید آصفزاده
اساتید مشاور: دکتر جمشید سلامزاده، دکتر علی اکبر حق‌دوست
عنوان: ارزیابی هزینه، مطلوبیت فرآورده‌های دارویی بتا - اینترفرون موجود در درمان بیماران مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس با استفاده از مدل مارکف

■ خلاصه

هزینه داروهای تعدیل‌کننده سیر بیماری (DMDs) در درمان مولتیپل اسکلروزیس به صورت بارزی بالا می‌باشد. اگرچه در سالیان اخیر سینوکس در کاهش عود حملات و پیشرفت بیماری در ایران اثربخش نشان داده، با این وجود، ارزیابی هزینه - مطلوبیت استفاده از آن در مقایسه با سایر داروهای DMDs در ایران انجام نگرفته است. هدف این مطالعه ارزیابی هزینه - مطلوبیت سه فرآورده DMDs وارداتی و سینوکس در مقایسه با درمان علامتی در درمان بیماران ام‌اس عودکننده - بهبودیابنده (RRMS) از منظر نظام سلامت ایران با استفاده از شواهد به‌دست آمده از مطالعات منتشر شده بوده است. یک مدل مارکف با استفاده از انتقال بیماران در میان حالت‌های سلامتی که براساس مقیاس رتبه‌بندی وضعیت ناتوانی بسط یافته کارترک (EDSS) توسعه یافت. بیماران مورد مطالعه مبتلا به فرم RRMS و سنین بالاتر مساوی ۱۵ سال و با نمره‌های EDSS کم‌تر از ۵/۵ و دریافت‌کننده DMDs بودند. اثرات درمانی داروها از نتایج کارآزمایی‌های بالینی صورت گرفته در ادبیات موضوع و ارزیابی‌های بلندمدت آن‌ها استخراج شده است. هزینه‌های بیماران شامل هزینه داروها، هزینه‌های پزشکی مرتبط با بیماری MS و هزینه‌های از دست دادن بهره‌وری نیروی کار بودند. کیفیت زندگی بیماران به صورت مطلوبیت حالت‌های سلامتی در نظر گرفته شده و از ادبیات موضوع استخراج گردید. هزینه‌ها براساس ارزش‌های سال ۱۳۹۰ محاسبه و با نرخ تنزیل

۷/۲ درصد سالیانه تنزیل داده شد. متغیرهای کلیدی در مطالعه با استفاده از آنالیز حساسیت یک‌طرفه مورد آزمون قرار گرفت. کل هزینه‌ها به ازای هر بیمار در افق زمانی کل حیات بیماران به ترتیب برای درمان علامتی، آوونکس بتافرون، ریپف و سینوکس برابر ۲۰۲۸۵، ۱۴۴۱۹۴ و ۲۹۹۲۷۹، ۲۵۱۲۵۵ و ۶۹۷۹۶ دلار آمریکا برآورد گردید. بیماران دریافت‌کننده داروهای DMDs نسبت به بیمارانی که درمان علامتی را دریافت می‌نمودند QALY بیشتری را به‌دست می‌آوردند، اگرچه این اختلاف ناچیز بود. بدین صورت که هزینه به ازای هر QALY افزایشی برای بیماران دریافت‌کننده آوونکس، بتافرون ریپف و سینوکس به ترتیب برابر ۶۰۷۳۹۷، ۱۳۷۴۳۵۶ و ۱۱۶۶۵۱ و ۱۰۱۰۴۳ دلار به ازای هر QALY کسب شده در مقایسه با درمان علامتی برآورد گردید. نتایج به‌دست آمده نسبت به متغیرهای کلیدی همچون افق زمانی مطالعه، پیشرفت بیماری و هزینه داروها حساس بود. بحث و نتیجه‌گیری این است که داروهای DMDs در بیماران MS در مقایسه با درمان علامتی مزایای سلامتی بیشتری داشته، اگرچه هزینه به‌دست آوردن آن‌ها نیز بالا می‌باشد. به‌دلیل این که سینوکس در مقایسه با سایر فرآورده‌ها هزینه به ازای هر QALY افزایشی کم‌تری را به خود اختصاص داده بود، به‌عنوان گزینه هزینه - اثربخش در درمان بیماران MS در ایران پیشنهاد می‌گردد. از این پایان‌نامه تاکنون ۲ مقاله در مجلات پژوهشی بین‌المللی انگلیسی زبان به چاپ رسیده است.